

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	SO
Instellingsnummer	40808
Instelling	K.A.
directeur	Dirk VAN HAVER
adres	Arthur Vanderpoortenlaan 35 2500 LIER
telefoon	03-480.01.28
fax	03-488.23.89
e-mail	dvhaver@kalier.be
website/URL	http://www.kalier.be
Inrichtende macht/Bestuur	Het Gemeenschapsonderwijs 960104
adres	Emile Jacqmainlaan Alhambragebouw 20 1000 BRUSSEL
Overkoepelende structuur	SG Mortsel-Edegem-Lier 111609
Tijdstip doorlichting	van 25 mei 2009 tot 28 mei 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jos Vermijl
Teamleden	Jos Van de Velden William Vroonen
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	10 juni 2007

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN.....	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	Vakken en /of studierichtingen in de focus	5
3.2	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
4	KWALITEITSPROFIEL	7
5	RESULTATEN	9
5.1	(Leer)prestaties.....	9
5.2	Schoolloopbaan	13
5.3	Outcomes	13
5.4	Tevredenheid.....	13
6	ASPECTEN VAN DE WERKING.....	14
6.1	Algemeen.....	14
6.2	Personeel.....	14
6.3	Logistiek.....	14
6.4	Onderwijskundig	14
7	STERKTES EN ZWAKTES	17
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	17
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren.....	17
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren.....	17
8	ADVIES.....	18
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	19

1 INLEIDING

Van 25 mei 2009 tot 28 mei 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op de naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar;
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur;
- ruim studieaanbod in verhouding tot het leerlingenaantal;

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen en de procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting. De geselecteerde items zijn aangeduid met 'J' of met 'X'.

3.1 Vakken en /of studierichtingen in de focus

40808 - K.A. te Lier

VOET/ VOOD

VAKKEN BASISVORMING

DL-f

Aardrijkskunde	
Biologie	
Chemie	J
Engels	J
Frans	
Fysica	
Geschiedenis	
Lichamelijke opvoeding	
Maatschappelijke vorming	
Muzikale opvoeding	
Natuurwetenschappen	J
Nederlands	
Nederlands voor nieuwkomers	
Plastische opvoeding	
Project algemene vakken	
Technologische opvoeding	
Wiskunde	J

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studiegebied en studierichting

DL-f

2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie	
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen	
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn	
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen	
2e graad	ASO	Sport	Sport	
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-moderne talen	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-wiskunde	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-moderne talen	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wetenschappen	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wiskunde	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wetenschappen	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wiskunde	J
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen-wiskunde	J
3e graad	ASO	Sport	Wetenschappen-sport	J

Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen**Leiderschap****Visie****Besluitvorming****Kwaliteitszorg**

Zelfevaluatie

Kwaliteitssysteem

Personeel**Personeelsbeheer**

Personeelsorganisatie

Evaluatiesysteem

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Deskundighedsbevordering

Logistiek**Materieel beheer**

Financiële middelen

Kostenbeheersing IIn/ curs

Uitrusting

X

Infrastructuur

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Werken/ stages

Onderwijskundig**Curriculum**

Onderwijsaanbod

Onderwijsorganisatie

Begeleiding

Afstemming andere partners

Leerbegeleiding

X

Loopbaanbegeleiding

Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

X

Rapporteringspraktijk

X

3.2 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output**Schoolloopbaan**

Rendement

Toegang tot onderwijs

Outcomes

Vervolgonderwijs

Aansluiting arbeidsmarkt

Tevredenheid

Leerlingen

Personeel

Partners

4 KWALITEITSPROFIEL

Het Atheneum Lier school staat open voor alle leerlingen die een opleiding willen volgen binnen haar studieaanbod en doet voldoende inspanningen om hun persoonlijkheid te ontwikkelen en hen op maatschappelijke weerbaarheid voor te bereiden. De school beschouwt de voorbereiding op het hoger onderwijs als haar kerntaak.

Op basis van de vaststellingen en de resultaten is het algemeen rendement overwegend goed. Toch zijn er enkele tekortkomingen, namelijk de leerplanrealisatie voor de vakken Engels en chemie in de derde graad en de toepassing van de regelgeving met betrekking tot het hanteren van uitgestelde beslissingen en de motiveringsplicht van de B- en de C-attesten.

De resultaten in het vervolgonderwijs zijn voor sommige groepen schoolverlaters goed tot zeer goed, anderen behalen veeleer matige resultaten. De school werkt aan een instrument om deze resultaten doelgericht te analyseren in functie van het onderwijs- en leerproces.

De leerplanrealisatie staat in sommige vakken onder druk en de studiemotivatie in sommige lesgroepen is laag omdat niet alle elementen van een competentiegericht onderwijs (kennis, attitudes, vaardigheden) de vereiste aandacht krijgen. Het didactisch handelen is sterk afgestemd op de kennisgerichte benadering van de leerinhouden en houdt niet steeds rekening met de visie en de pedagogisch-didactische wenken van de leerplannen. De leerlingen van sommige lesgroepen tonen een zwakke studiemotivatie.

Het evaluatiebeleid houdt onvoldoende rekening met de regelgeving (SO 64 onder punt 8) door de uitgestelde beslissingen niet te beperken tot uitzonderlijk en individuele gevallen en door het onvoldoende motiveren van de B- en de C-attesten.

De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de eindtermen en de leerplandoelen en de regelgeving m.b.t. evaluatie. Vaak ontbreekt het dan ook aan validiteit omdat belangrijke kennisinhouden, vaardigheden of processen niet opgenomen zijn in de evaluatie. Waar dit wel het geval is, is het belang ervan meestal erg onevenwichtig. Dikwijls is de evaluatie weinig transparant door het ontbreken van evaluatiecriteria of door gebrekkige rapportering. De behaalde cijfers die op de delibererende klassenraad voorliggen zijn bijgevolg te weinig een waardemeter van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen of eindtermen bereiken. De herexamens leveren hierover geen bijkomende informatie op. Productevaluatie primeert op procesevaluatie wat ook tot uiting komt in de wijze waarop de school als voorbereiding van de deliberatie gewichten geeft aan de resultaten voor het dagelijks werk en de twee examens.

Er is nog geen schoolbrede visie op leerbegeleiding en de aandacht ervoor is leraargebonden. De acties die door de leraren ondernomen worden om de prestaties van individuele leerlingen te verhogen, zijn echter nog te weinig gericht op het meten van effecten, het rapporteren naar de ouders en het onderbouwen van attestering en oriëntering.

Leerlingen met leerstoornissen of andere handicaps krijgen optimale ontwikkelingskansen.

De school werkt samen met andere scholen aan een proeftuinproject¹ om leerlingen te leren kiezen en hun talenten, vaardigheden, attitudes in kaart te brengen. Om dit project vorm en inhoud te geven werkt de school samen met externen. De wijze waarop de studiekeuzebegeleiding nu in de derde graad wordt uitgewerkt, is voorbeeldig.

Er is geen centrale aansturing van de vakwerkgroepen. Leraren vergroten hun professionaliteit volgens hun individuele inzichten en met verschillende snelheden. De verschillen in het ontwikkelen en toepassen van een doordachte leerplanrealisatie geldt evenzeer voor de invulling van de onderzoekscompetenties met kwaliteitsverschillen naargelang de studierichting.

De school doet belangrijke inspanningen om de infrastructuur en de uitrusting te optimaliseren. Toch blijven er op infrastructureel en materieel vlak nog werkpunten. Vanuit het beleid is er ruime aandacht voor de uitbouw van het computerpark. Het gebruik van de computer in de lessen is echter leraargebonden.

Over het algemeen beschikt de school over een enthousiast en geëngageerd schoolteam waarbinnen enkele vakgroepen en afzonderlijke leraren waardevolle initiatieven ontwikkelen met betrekking tot de

¹ Competentieportfolio van kleuter tot student

kwaliteit van het onderwijs dat ze verstrekken. Een degelijke leerplanstudie en een grotere gelijkgerichtheid kunnen het algemeen schoolrendement nog verhogen.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert voor de studierichtingen/vakken in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Chemie in de basisvorming en de specifieke vorming van de tweede graad

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden op een degelijke manier bereikt.
- Er wordt veel zorg besteed aan de leerlingenproeven. De leerlingen worden goed begeleid in het leren maken van verslagen. De verslagen worden intensief gecorrigeerd, waarbij de leerling gerichte commentaren krijgt en waarbij hij zichzelf kan bijsturen.
- Naast de leerlingenproeven krijgen de leerlingen zinvolle ICT-opdrachten.
- De lessen bevatten voldoende elementen om de leerinhoud te laten aansluiten bij de leefwereld van de jongeren.
- De leerlingen worden voorbereid op de specifieke eindtermen voor onderzoekscompetentie van de derde graad. Ze krijgen hiervoor een opdracht volgens de wetenschappelijke methode, beginnend met een zelfgekozen hypothese.
- Meer dan gemiddeld levert het vak een bijdrage tot taalbeleid. Leerlingen worden aangespoord tot het formuleren van een maatschappelijke keuze in een complex probleem.
- De uitrusting van het vaklokaal is goed.
- De evaluatie is valide.

De pool Wetenschappen in de derde graad

Voldoet voor aardrijkskunde, biologie en fysica

Voldoet niet voor chemie

Vaststellingen

- De leerplandoelen worden grotendeels bereikt en op een degelijk niveau. De planning voor biologie kan beter in het oog gehouden worden om niet steeds de onderwerpen op het einde van het schooljaar in ijlt tempo te moeten verwerken.
- Er doet zich een ernstig, structureel probleem voor inzake leerlingenpractica in chemie. Enkel de leerlingen Wetenschappen-wiskunde voeren practica uit in het complementair lesuur wetenschappelijk werk; de meerderheid van de leerlingen van de pool Wetenschappen doet geen practica, terwijl het leerplan er per leerjaar zeven voorschrijft. Ook in fysica/biologie vormen leerlingenpractica eerder een nevenaspect dan een essentieel kwaliteitselement van het vak, maar het verplicht minimum van het leerplan wordt behaald/benaderd. De vakgroep heeft problemen met de grootte van sommige groepen.
- De uitrusting van de vaklokalen is goed. De lessenroosters van de leraren zijn evenwel erg compact, wat niet bevorderlijk is om proefmateriaal klaar te zetten en op te bergen.
- Het cursusmateriaal is goed. De lessen worden dankzij het gebruik van multimedia met de nodige aanschouwelijkheid gebracht. Verder worden er zinvolle studiebezoeken georganiseerd om een deel van de doelstellingen te onderbouwen.
- Het ICT-gebruik varieert. Multimedia worden vooral ingezet door de leraar om de lessen te illustreren. Het leerplatform wordt beperkt gebruikt door de leraren en nog minder door leerlingen.
- Voor de specifieke eindtermen van onderzoekscompetentie maken de leerlingen een werk voor aardrijkskunde, biologie, chemie en fysica, dat goed wordt begeleid. De kwaliteit is minder dan het studiepeil dat globaal in de vakken wordt bereikt. De vakgroep heeft nog geen heldere evaluatiecriteria geformuleerd waarop de leerlingen zich kunnen richten.
- De leerlingen zijn mondig en werken goed mee tijdens de les. De school neemt deel aan olympiades.

- De evaluatie is voor de theorie valide en op niveau. Attitudes en vaardigheden worden niet coherent beoordeeld. De practicumverslagen hebben daardoor geen meerwaarde; er zijn ook geen beoordelingscriteria.

Engels – basisvorming (derde graad)

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het onderwijs- en leerproces voor Engels worden onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen die een communicatieve aanpak en vaardigheidsonderwijs vragen. Vooral voor spreek- en gespreksvaardigheid kan de school niet aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen rond het gebruik van het Engels tijdens het spreek- en gespreksproces bereiken.
- De meeste doelstellingen rond de vaardigheden worden eenzijdig benaderd en bijgevolg onvoldoende gerealiseerd: spreken (enkel short speeches), schrijven (meestal boekbesprekingen of geziene teksten), lezen (overwegend tijdschriftartikels of literaire uittreksels). Heel wat tekstsoorten (vooral een gebrek aan argumentatieve en prescriptieve teksten) blijven onbehandeld en ook de bijhorende strategieën krijgen onvoldoende aandacht.
- De selectie van grammaticale leereinhouden en woordenschat gebeurt niet op basis van hun communicatieve relevantie. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen receptieve en productieve woordenschat en de woordenschat wordt niet opgebouwd rond semantische velden in een cyclus van systematische herhaling. Grammaticale opzoekvaardigheid en woordleerstrategieën worden onvoldoende gestimuleerd.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn wel aanwezig.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende transparant is. De resultaten dagelijks werk worden niet gerubriceerd met als gevolg dat het niet duidelijk is of men voldoende evaluatiegegevens heeft over alle onderdelen van de leerplannen. Voorts roepen de criteria voor mondelinge proefwerken vragen op, aangezien de mondelinge bevraging van leerstof geen valide informatie geeft over het beheersingsniveau met betrekking tot de doelstellingen voor spreken/gesprekken voeren.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende valide is. Of de leerlingen in relevante communicatieve situaties de leerplandoelstellingen spreek- en gespreksvaardigheid tijdens het spreekproces bereiken, kan men niet aantonen. Het reflecteren over de eigen vaardigheden en competenties komt in de evaluatie niet aan bod.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende leerplangericht is. Ondermeer door de puntenverdeling dagelijks werk / proefwerken gaat er onvoldoende aandacht uit naar procesevaluatie, zoals het leerplan vraagt. Voor dagelijks werk overweegt kennis, die buiten elke functionele context wordt getoetst en de proefwerkopgaven dekken slechts een smal spectrum aan tekstsoorten en strategieën. De leerlingresultaten zijn dan ook maar voor een klein gedeelte gebaseerd op de beheersing van eindtermen en leerplandoelstellingen. Ze worden verder niet geanalyseerd om het onderwijsproces bij te sturen en om te remediëren tijdens het leerproces.

Engels – specifiek gedeelte in de pool Moderne talen (derde graad)

Voldoet niet

Vaststellingen

- Als gevolg van de minimale profilering van de studierichtingen met Moderne talen worden de specifieke eindtermen onvoldoende opgevat als een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming (waarvan de doelstellingen onvoldoende gerealiseerd worden) en een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem. Het verwerkingsniveau van de taaltaken verschilt niet van de basisvorming, waar de eisen op het vlak van de vaardigheden ook al laag zijn.
- Literatuur als onderdeel van de SET² ‘taal en cultuur’ (SET 8) krijgt een minimale invulling.

² Specifieke eindterm.

- Het op schoolniveau uitgewerkte concept voor de onderzoekscompetentie wordt grotendeels toegepast, al wordt niet altijd gewerkt vanuit een onderzoeksvraag over een literair of linguïstisch vraagstuk, zoals in SET 17 gevraagd wordt. Ook blijft de confrontatie van het eindproduct met de onderzoeksvraag vaak achterwege.
- Met uitzondering van de SET m.b.t. de onderzoekscompetentie worden de specifieke eindtermen niet expliciet in de evaluatie opgenomen. De onderzoekscompetentie maakt wel deel uit van de evaluatie en is zowel proces- als productgericht.

Natuurwetenschappen in de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelen worden bereikt met de juiste klemtonen die het leerplan voor de betrokken studierichtingen vraagt.
- Het cursusmateriaal is zeer goed: duidelijk gestructureerd, gericht op de actualiteit, maatschappelijk relevant en aantrekkelijk geïllustreerd.
- De leerlingen worden tijdens de lessen voldoende aangespoord om inzichtelijk te werk te gaan.
- De uitrusting van het vaklokaal volstaat.
- De evaluatie is valide. Ze verschilt wel van de het gegeven onderwijs, in die zin dat de examenvragen abstracter blijven dan de lessen en het cursusmateriaal.

Wiskunde in de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De eindtermen, de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen van de GO!-leerplannen (basisvorming en/of specifiek gedeelte) worden in de derde graad in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie wordt bewaakt door planningsdocumenten die als werkinstrument en als referentie- of verantwoordingsdocument fungeren. De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen bieden voldoende inhoudelijke meerwaarde aan de onderwijs- en leeromgeving. De aandacht voor leren leren is veeleer impliciet aanwezig. De bijna uitsluitende heterogene lesgroepen, met soms samenstellingen tot vier studierichtingen, werkt in sommige lesgroepen remmend op het onderwijsproces, het leerrendement en de evaluatieresultaten.
- In de pool Wiskunde verhoogt de school het aantal uren wiskunde met één extra uur lesuur (7u basisvorming en specifiek gedeelte, één extra uur), wat resulteert in een 33ste wekelijks lesuur voor de leerlingen. De communicatie m.b.t. het vrijblijvende en niet-sanctionerende aspect van dit 33ste lesuur³ naar de ouders en de overlegorganen is onvoldoende transparant.
- De congruentie tussen leerplanrealisatie en evaluatie is goed. Men hanteert overwegend een testcultuur en integreert zelden elementen van een evaluatiecultuur, hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis een verzameling vaardigheden en attitudes benadrukken.

In sommige lesgroepen werkt men bijna uitsluitend met aangekondigde toetsen. Dit systeem creëert voor de leerlingen valkuilen m.b.t. het bijhouden van de leerstof. De studiemotivatie en doorzettingsvermogen worden hierdoor onvoldoende geprikkeld. Dit uit zich o.a. in zwakke resultaten voor dagelijks werk in verschillende lesgroepen. In enkele studierichtingen kunnen individuele onvoldoendes gerelateerd worden aan een verkeerde studiekeuze.

De examens zijn verzorgd opgesteld, voldoende diepgaand, soms wat volumineus. Hoewel ook monotone reeksen rekenvragen gegeven worden, is er toch een goede variatie in de aard van de vraagstelling. De resultaten zijn goed met soms enkele negatieve uitschieters. De klasgemiddelden sporen met de resultaten voor de andere vakken. Individuele jaartekorten voor wiskunde leiden echter meestal tot een uitgestelde proef, zonder dat uitzonderlijke omstandigheden kunnen worden vastgesteld. Dit is niet conform de regelgeving. Door het veelvuldig geven van uitgestelde proeven (o.a. voor

³ Artikel 2 van het KB nr. 2 van 21 augustus 1978, zoals ingeschreven in het onderwijsdecreet II van 31 juli 1990 en SO 64.

wiskunde) geeft men sommige leerlingen de verkeerde indruk dat er toch nog reële slaagkansen zijn in het volgende leerjaar. Deze aanpak voedt het watervalstelsel waardoor een aantal leerlingen niet in de voor hen gepaste onderwijsvorm of studierichting zitten.

- Het gebruik van het grafisch rekentoestel, in bruikleen gesteld door de school, wordt op een functionele wijze in het onderwijs- en leerproces geïntegreerd. Aanvullend wordt algebra- of meetkundesoftware als ondersteunend medium gebruikt. In een aantal lesgroepen wordt de elektronische leeromgeving benut om opdrachten of oefenmateriaal aan te bieden.
- Om de interesse en het enthousiasme voor wiskunde bij de leerlingen te prikkelen en zichzelf te meten, neemt de school deel aan projecten en olympiades. Men neemt initiatieven om leerlingen met leerstoornissen (o.a. dyscalculie, dyslexie en dysorthografie) op te vangen.
- De vakgroepwerking verloopt constructief. Er is impliciete aandacht voor de ontwikkeling van leerlijnen door de wijze waarop leraren worden toegewezen aan lesgroepen binnen een graad of over de graden heen. Het nastreven van gelijkgerichtheid m.b.t. evaluatie en de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen is een werkpunt.
- De nascholing, zowel vakgebonden als algemeen als pedagogisch, krijgt vorm en inhoud via de jaarlijkse pedagogische studiedag en een aanbod door externen.

Studierichting Humane wetenschappen in de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De vakgroep heeft de gemeenschappelijke leerplangerichte visie vertaald naar duidelijke planningsdocumenten. Afspraken binnen de vakgroep zorgen voor een evenwichtige spreiding en de integratie van de diverse profielcomponenten. Personeelswisselingen en lesuitval dreigen een belemmerende factor voor de leerplanrealisatie te worden.
- De curriculumrealisatie krijgt een belangrijke meerwaarde door de grote aandacht die wordt besteed aan onderzoekscompetentie binnen de pool.
- Er is geen structurele ondersteuning voorzien voor instromers; men gaat ervan uit dat het leerproces van deze leerlingen bijgestuurd kan worden door individuele hulp.
- Leerlingen worden voldoende opgeleid om structuur aan te brengen in het lesmateriaal, strategieën te ontwikkelen en/of gebruik te maken van hulpmiddelen zoals lay-out, mind map, staakwoorden e.d. om teksten te ontsluiten. Er is aandacht voor de interpretatie van statistische gegevens (tabellen, grafieken), maar de leerlingen hebben het moeilijk met SET⁴ 26 (onderzoeksgegevens onder begeleiding kunnen verwerken, interpreteren en besluiten formuleren). Extra ondersteuning vanuit de invulling van het complementair gedeelte kan dit verhelpen.
- Hoewel Humane wetenschappen een goed bevolkte studierichting is, beschikt de school niet over een vaklokaal. De lessen hebben doorgaans wel plaats in klaslokalen met een minimale infrastructuur voor opzoekmogelijkheden. Het leerproces wordt echter gehinderd door het gebrek aan mogelijkheden tot bevestiging van ondersteunend materiaal en door het ontbreken van referentiewerken en vaktijdschriften.
- Leerlingendocumenten getuigen van een overwegend cognitieve verwerking van de leerinhouden en niet van het veelvuldig gebruik van creatieve werkvormen of grote betrokkenheid van de leerlingen. De verschillende leerplandomeinen worden dan ook overwegend cognitief geëvalueerd.
- De evaluatie van eindtermen en leerplangerichte vaardigheden is productgericht. Er is een goede verhouding tussen kennis-, inzihts- en toepassingsvragen. De evaluatie van de opdrachten is voor de beide vakken overwegend leraargestuurd. Vormen van zelfevaluatie of coöperatieve evaluatie worden zelden toegepast, waardoor de leerlingen vooralsnog te weinig uitgedaagd worden tot kritische reflectie over hun leertraject en studieprestatie. Leerlingen krijgen feedback op hun studieresultaten, zowel mondeling als schriftelijk, maar de schriftelijke feedback is dikwijls weinig gericht en leidt niet tot structurele ondersteuning van de leerprocessen.

⁴ Specifieke eindterm.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.3.1 Materieel beleid

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

6.3.1.1 Financiële middelen

6.3.1.2 Kostenbeheersing

6.3.1.3 Uitrusting

Vaststellingen

- De school heeft een degelijke uitrusting die kwaliteitsvol onderwijs mogelijk maakt. De leraren beschikken meestal over een vaklokaal met de nodige leermiddelen, zoals vereist door de leerplannen. De vakgroep Humane wetenschappen vormt hierop een uitzondering.
- De aankoopprocedures zijn duidelijk en bieden de leraren ook de kans op korte termijn kleine aankopen te doen, waardoor ze kunnen inspelen op actuele situaties.
- De groene campus biedt een aangename leefomgeving en wordt goed onderhouden.
- Na de vorige schooldoorlichting heeft de school de minpunten op het vlak van uitrusting adequaat weggewerkt.
- Het multimediagebruik is in ontwikkeling. De leraren kunnen beschikken over een computerlokaal, een mediatheek, computers en dataprojectoren in de vaklokalen, enkele laptops en een elektronisch leerplatform. De mate waarin deze middelen worden gebruikt, varieert van leraar tot leraar.

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school verzamelt weinig gegevens over de beginsituatie van de leerlingen. De informatie vanuit de Middenschool bereikt de leraren via de klassenraden, maar het is niet steeds duidelijk in hoeverre dit effect heeft op de lespraktijk.
- De school heeft nog niet geïnvesteerd in een visie rond leerbegeleiding en het opbouwen van een schoolbrede aanpak. Het belang van professionalisering rond dit thema wordt nog niet onderkend.

- Leerbegeleiding en remediëring steunen zowel op initiatieven van individuele leraren als op de klassenraad. Het beleid volgt de leraren niet op in hun studiebegeleiding en hoewel sommige leraren inspanningen leveren om commentaren te noteren, geraakt men al te vaak niet verder dan het vaststellen van de tekorten. Het leerlingenvolgsysteem maakt nog geen koppeling tussen remediëringen, rapporten en klassenraden. De begeleidingsacties worden nog onvoldoende aangewend om de B- en C-attesten en de oriënteringsadviezen in de notulen van de delibererende klassenraden te onderbouwen.
- De agenda's worden voor een aantal vakken als planningsdocumenten gebruikt en de resultaten van taken en toetsen worden er voor een beperkt aantal vakken in genoteerd. Toch worden de agenda's in sommige studierichtingen erg slordig ingevuld.
- In de meeste vakken wordt overzichtelijk (vaak eigen ontwikkeld) cursusmateriaal gebruikt. De leraren besteden aandacht aan het leren structureren van leerinhouden. Leerlingen leren doorgaans ook informatie opzoeken via diverse bronnen (internet, bibliotheek) en naslagwerken gebruiken. Hulpmiddelen die een gedifferentieerde benadering van het onderwijs mogelijk maken en tegelijkertijd ook de leerzelfstandigheid van de leerlingen bevorderen worden vakafhankelijk, maar nog te weinig ingezet. Het elektronisch leerplatform is nog geen gemeengoed om leerondersteuning te geven. De beschikbare informatie is niet altijd duidelijk gestructureerd.
- Door het ontbreken van een inhoudelijke registratie van de inspanningen die een deel van de leraren en van de leerlingen doen om de studieresultaten te verbeteren, kan de school het effect van de inspanningen niet beoordelen. Het digitale leerlingvolgsysteem ondersteunt momenteel enkel een adequate opvolging van de socio-emotionele leerlingenbegeleiding.

6.4.3 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- Sinds de vorige doorlichting is er weinig aan de evaluatiepraktijk gewijzigd. Het percentage uitgestelde beslissingen blijft hoog. Hierbij overtreedt de school de regelgeving en komt de school niet tegemoet aan de opmerkingen in het vorige doorlichtingsverslag.
- Vanuit de directie is er weinig of geen sturing m.b.t. de evaluatie; men rekent op de professionaliteit en de verantwoordelijkheid van elke individuele leraar. Het gevolg is dat de invulling van de evaluatiepraktijk verschillende snelheden kent en dat in een aantal gevallen de evaluatie niet verloopt volgens de regelgeving en/of de eisen in de leerplannen. Er werd de voorbije drie schooljaren geen nascholing rond evaluatie gevolgd, behalve de laatste pedagogische studiedag die in het teken stond van evaluatie (uitgestelde beslissingen). Een grondige analyse van de evaluatiepraktijk is nog niet gebeurd. Een specifiek nascholingstraject werd nog niet uitgewerkt. Recent is wel een werkgroep evaluatie opgericht.
- Nagenoeg alle vakgroepen staan nog voor uitdagingen in de uitwerking van o.a. afspraken omtrent de graadoverstijgende evaluatie, de uitwerking van beoordelingscriteria, de transparantie van de evaluatie, de procesevaluatie en de koppeling van de evaluatie aan het leerlingvolgsysteem. Toch zijn er geïsoleerde initiatieven om de leerlingresultaten te analyseren en het onderwijsproces bij te sturen.
- De school biedt via het leerlingvolgsysteem ondersteuning aan de leraren om de beginsituatie in kaart te brengen, remediëring knoeden te inventariseren en de effecten van remediëring te registreren. Deze mogelijkheden worden slechts beperkt benut.
- De congruentie tussen leerplanrealisatie en evaluatie is niet in alle vakken verzekerd wat de validiteit van de evaluatie in het gedrag brengt. Het aandeel van kennis in de evaluatie is disproportioneel in vergelijking met het gewicht dat eraan in de leerplannen toegekend wordt. Hierdoor zijn de resultaten van sommige vakken niet relevant als basis voor deliberatie en oriëntering. Toch zijn er verspreide voorbeelden van creatievere evaluatie in een aantal polen.
- De aandacht voor procesgerichte evaluatie en competentiegerichte evaluatie (vaardigheden, attitudes, remediëring) is veeleer minimaal. Toch zijn er voorbeelden van goede praktijk tot de ontwikkeling van zelfkennis op het vlak van vaardigheden en attitudes: de taak Nederlands over studiekeuze is een goede bijdrage waarin zelfevaluatie geïntegreerd is. De minimale aandacht voor het proces en ontwikkeling komt ook tot uiting in de wijze waarop de school de gewichten geeft aan de resultaten voor het dagelijks werk en de twee examens. Hoe hoger de graad, hoe meer gewicht op de (eind)examens. Dit bemoeilijkt het honoreren van inspanningen bij dagelijks werk en procesevaluatie. Bovendien trappen een aantal

leerlingen in de valkuil om de inspanningen voor dagelijks werk te minimaliseren. Zij die zich wel dagelijks inspannen, worden onvoldoende gehonoreerd voor het dagelijks werk.

- Het schoolwerkplan is gestructureerd en transparant opgesteld en de directie verwacht dat dit document als instrument voor zelfevaluatie wordt benut. De suggesties van het schoolwerkplan (zoals het stellen van bonusvragen) worden in de praktijk weinig toegepast.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De omzendbrief SO 64 beperkt onder punt 8.1.2 de mogelijkheid tot verlenging van de evaluatietermijn tot *uitzonderlijke* en *individuele gevallen*. Het geven van uitgestelde proeven werd tot heden door de school als systeem gebruikt om de leerlingen een tweede kans te geven. Ook in het schoolreglement wordt het geven van uitgestelde proeven als een bijkomende kans voorgesteld. De school overtreedt hier de regelgeving.

6.4.3.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De B- en C-attesten en de oriënteringsadviezen in de notulen van de delibererende klassenraden worden onvoldoende inhoudelijk onderbouwd. In enkele gevallen zijn de notulen onvolledig.
- Het evaluatiebeleid is te vrijblijvend. Leraren worden wel via verschillende kanalen aangezet om commentaren te noteren in het leerlingvolgsysteem en de rapporten. Maar de controle en de bijstellingen op beleidsniveau ontbreken en de uitvoering is leraargebonden.
- Deskundigheidsbevordering op het vlak van een meer procesgerichte evaluatie en rapportering door leraren is quasi nihil. Hieraan gekoppeld bleef ook de aandacht voor de effecten van de rapporteringspraktijk beperkt. De onderbouwing van de attestering, clausulering en adviezen is veeleer een opsomming van de vaktekorten en zelden een concrete inhoudelijke situering van de hiaten.
- Ondanks de mogelijkheden die het leerlingvolgsysteem biedt is de verantwoording van de resultaten via het rapport minimaal en weinig informatief. De rapportcommentaren zijn overwegend vaststellend m.b.t. tekorten. Gefundeerde analyserende en remediërende commentaren komen sporadisch voor.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De omzendbrief SO 64 stelt onder punt 8.1.7 uitdrukkelijk dat de school een motiveringsplicht heeft wanneer ze een B- of een C-attest uitreikt. De school moet een document overhandigen waarin een synthese ligt vervat van de elementen die hebben geleid tot de beslissing in hoofde van de leerling. De motivering van de B- en C-attesten door de school is ontoereikend (o.a. weinig of geen inhoudelijke analyses van de vaktekorten, analyses van de aangeboden remediëring voor probleemvakken) en bijgevolg een overtreding van de regelgeving.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Het positieve leer- en leefklimaat.
- De socio-emotionele begeleiding.
- Het ICT-beleid.
- De ontwikkelingsdynamiek in bepaalde vakgroepen.
- De werking van het secretariaat.
- Het onderhoud van de ruime en groene campus.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het evaluatiebeleid.
- De leerbegeleiding.
- De aansturing en opvolging van de leerplanrealisatie.
- De interne kwaliteitszorg.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- De leerplanrealisatie voor Engels in de basisvorming derde graad en in het specifiek gedeelte van de pool Moderne talen.
- De leerplanrealisatie voor chemie in het specifiek gedeelte van alle studierichtingen met de pool Wetenschappen.

Regelgeving

- De uitgestelde beslissingen (SO 64, art. 8.1.2).
- De motiveringsplicht van de B- en de C-attesten (SO 64, art. 8.1.7).

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd van 2 februari 1999, artikel 10

is het advies voor erkenning en financiering **GUNSTIG BEPERKT TOT HET SCHOOLJAAR 2011-2012.**

40808 - K.A. te Lier

De hieronder aangekruiste items scoren onvoldoende en hebben tot dit advies geleid.

Voltijds secundair onderwijs

Veiligheid		Omwille van
Organisatie van het welzijnsbeleid		
Bewoonbaarheid		
Veiligheid van de leer- en werkomgeving		
Hygiëne, gezondheid en milieuzorg		
Regelgeving	X	omzendbrief SO 64 (§ 8.1.2 en §8.1.7)
VOET / VOOD		

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studiegebied en studierichting				Basis- vorming	Keuze/ Specifiek gedeelte
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen		
2e graad	ASO	Sport	Sport		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-moderne talen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-wiskunde	X	
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen	X	
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-moderne talen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wetenschappen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wiskunde	X	
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wetenschappen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wiskunde	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen-wiskunde	X	
3e graad	ASO	Sport	Wetenschappen-sport	X	X

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2011** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jos Vermijl

Datum van verzending aan de directie en de inrichtende macht:

Voor kennisname

De directie/de inrichtende macht

Dirk Van Haver